

I. Realitatea Lumii și Trupul carnal

Tot ceea ce Intellectul cunoscător postulează referitor la Persoana umană și încearcă să demonstreze și există, poate fi cuprins în două registre:

- a) existența în afară de Sine și independentă de Persoană, considerată ca Realitate obiectivă a Lumii în care aceasta există;
- b) existența în interiorul Sinelui, în Sine și pentru Sine, proprie Persoanei, ca Realitate subiectivă, intimă, trăită de aceasta și diferită de cea din exterior.

Cele două Realități există în mod indubitabil, dar *cum sunt* și *ce sunt*, mai exact ceea ce putem ști despre ele, depinde de capacitatea de cuprindere cu înțelegerea a Intellectului cunoscător.

Cea care face această *separație* este Conștiința care-mi spune că atât Lumea cât și Persoana mea *există*. Prin urmare Conștiința constată, sau ia cunoștință, iar Intellectul este cel care cunoaște și explică ceea ce apare în câmpul conștiinței Eului personal, realizând în felul acesta sinteza dintre Persoana mea și Lumea posibilă externă¹.

Ceea ce știm este rezultatul actului de cunoaștere prin Intelect. A ști înseamnă a realiza un raport mintal între ceea ce există în fapt și modalitatea prin care Intellectul cunoscător înțelege ceea ce *este*, sau mai exact *formele existenței*. Aceste *forme ale existenței* sunt

¹ R. Guardini, *Le monde et la personne*.

delimitate și fixate conceptual de către intelectul cunoscător ca un produs al judecăților acestuia.

Formele existenței, așa cum le denumește și explică Intelectul, sunt *concepte operaționale* pe care el le atribuie atât Lumii cât și Persoanei. Aceste concepte pentru a putea fi acceptate ca valabile și pentru a avea prin aceasta valoare de adevăr, trebuie să fie demonstrabile, iar demonstrabil este numai ceea ce *există* ca posibil în mod cert în interiorul limitelor Realității.

Conceptele cadru ale Intelectului se organizează în virtutea unor *modele arhetipale* care au valoarea unor veritabile structuri matriceale ale gândirii interioare, oferind în felul acesta atât *cadrul formal* dar mai ales semnificația acestora. Fiecare mod de reprezentare trebuie să corespundă unui anumit model arhetipal, iar acesta este cel care marchează specific o cultură. Expresia unei culturi este concentrată în arhetipurile care îi dau naștere. Ele sunt reprezentate prin *conceptele cheie specifice fiecărei culturi*².

Toate conceptele Intelectului care desemnează ca posibile faptele de existență, se reduc la două calități esențiale: *întinderea* (dimensiunea spațială) și *durata* (dimensiunea temporală).

Durata și întinderea sunt dimensiuni situative, atributele ultime prin care Intelectul cunoaște, înțelege și explică atât realitatea Lumii cât și pe cea a propriei sale Persoane. Spațiul și Timpul sunt ultimele generalizări conceptuale ale faptului de a fi a tot ceea ce este demonstrabil ca existentă, în sensul de ființare. Acest aspect este esențial în înțelegerea atât a organizării Realității Lumii cât și a Trupului carnal ca prezență corporală a Persoanei în Lume.

Geneza *spațiului* și a *timpului* își au o sursă comună: raportarea Realității la propriul Trup carnal de către Persoană. Acest raport *Trup carnal / Realitatea Lumii* se realizează prin două procese: pe de o parte *percepția* Lumii înconjurătoare, iar pe de altă parte *luarea la cunoștință* a Realității Sinelui interior de către Sine. Ambele

² G. Gusdorf, *Les origines des sciences humaines*.

procese se întâlnesc convergent în planul Conștiinței reflexive, care reflectă atât Lumea externă după cum auto reflectă și Sinele interior. Ambele situații, îmi spun deopotrivă că Lumea externă există independent de mine, cât și faptul că Persoana mea există în Lumea posibilă externă ca *parte* a acesteia. În egală măsură însă îmi descoperă faptul că și Eu, ca Persoană, exist *în mine, prin mine și pentru mine* separat de faptul de *a fi în lume*. În felul acesta Conștiința îmi dezvăluie o dublă existență a Persoanei: o existență în Lumea posibilă obiectivă în care Eu exist / ființez prin Trupul meu carnal și o existență în realitatea subiectivă interioară a Sinelui Eului meu. Conștiința este cea care îmi spune că Persoana mea nu poate fi separată, ca existență de cele două planuri în care ea există: Lumea externă și Sinele interior. Acestea se regăsesc reunite în sfera Eului meu. Din acest moment, Eul conștient va raporta permanent faptul de a exista ca *ființă personală* atât la Lumea obiectivă cât și la Sinele său subiectiv interior.

Intelectul cunoscător încearcă permanent să explice faptul de *a fi* al persoanei ca ființă prin raportarea acesteia la Lumea externă. Această *raportare* se face de către Intelectul cunoscător având ca *reper* Trupul carnal. Trebuie să vedem în această raportare un act de *proiecție* al Trupului carnal asupra Lumii în care el există. Trupul carnal, atunci când Intelectul cunoscător își fixează atenția asupra Lumii are întotdeauna o situație *antropocentrică*. El va gândi, va ordona și va înțelege Lumea numai plecând de la el, ca reper, luându-se pe sine ca propriul său *model situativ* așa cum rezultă din suma percepției sale. În virtutea acestui proces distingem următoarele *reper*e din care se construiesc *dimensiunile referențiale* ale Lumii, plecând de la Trupul carnal:

- a) înainte / în față,
- b) înapoi / în spate,
- c) în sus / deasupra,
- d) în jos / dedesubt,
- e) în partea dreaptă,

- f) în partea stângă,
- g) în interior / înlăuntru,
- h) în exterior / în afară,
- i) aici / aproape,
- j) acolo / departe.

Aceste *dimensiuni repere* sunt cele care vor construi, ca reprezentare *sinteza întinderii*, respectiv *spațiul*. În sensul acesta spațiul trebuie înțeles și considerat ca o *extindere proiectivă* a dimensiunilor Trupului carnal asupra Lumii posibile externe. Faptul este posibil întrucât atât Lumea cât și trupul au un caracter obiectiv concret și sunt în relație directă și imediată permanent.

Această organizare a *întinderii* sau a *cuprinderii*, pentru a deveni o organizare convențională, este înainte de toate configurată în interiorul unor *limite*, care își au originea în *limitele* Trupului carnal mai sus menționate. Delimitarea pe care o face intelectul cunoscător (în sensul de *fixare a limitelor*) este un act de *ordonare rațională* prin care intelectul cunoscător ordonează și organizează spațial Lumea, pentru a se putea *orienta* și a o *înțelege*. În felul acesta *spațialitatea Lumii* trebuie înțeleasă ca o replică proiectivă a *spațialității Trupului*.

Este de la sine înțeles faptul că spațiul că spațiul care rezultă din perceperea Realității obiective externe și din cea a Sinelui interior reprezintă un construct al Intelectului cunoscător care are ca punct de origine Trupul carnal, mai exact faptul de a se găsi situat al acestuia în cuprinsul Realității Lumii posibile. Se poate afirma că din punct de vedere psihologic (auto) reprezentarea de Sine care este sintetizată în *schema corporală* sau *imaginea de sine*, are ca replică spațialitatea Lumii posibile externe. Revenim astfel din nou la ideea că spațiul Lumii externe este o *replică proiectivă* a *imaginii de sine* a trupului carnal.

Raportul *Lume / Trup* are un caracter direct, concret și obiectiv, el fiind, cum am spus, de factură *antropocentrică*, întrucât Intelectul cunoscător judecă și explică spațiul, având ca *punct de orientare*

centrală propriul Trup. Prin aceasta se poate conchide că Intelectul atribuie Lumii *dimensiunile corporalității Trupului*. În plus trebuie să afirmăm că *orientarea* în spațiul realității Lumii externe a Persoanei se face numai prin continua raportare *perceptiv conștientă* a Trupului carnal la Lumea în care acesta *este*³.

Cea de a doua dimensiune, atât a Realității Lumii cât și a Persoanei, o reprezintă durată. Înțelegem prin durată intervalul cuprins între *schimbările succesive* ale diferitelor momente de *a fi* ale Persoanei în interiorul limitelor întinderii spațiale și în raport cu acesta. Succesiunea este percepută și trăită în planul conștiinței între *acum* și *atunci*⁴. În această privință momentul esențial, de referință permanentă, este dat de faptul că *a fi ca prezentă* al Persoanei în Lumea posibilă externă. Prezența este certitudinea existenței, cea în raport cu care se evaluează orice *desfășurare* considerată ca *succesiune de acte* sau mai exact ca o suită de *prezențe succesive*, care presupun în același timp o *succesiune de schimbări* întrucât *prezența* deși este o certitudine evidentă a Persoanei, trebuie înțeleasă aici, ca fiind un *criteriu* de determinare, sau mai exact ca un concept al Intelectului care desemnează faptul că *a fi aici și acum*, mai exact conștiința lui *acum*.

Prezența reprezintă momentul esențial, dimensiunea temporală cea mai importantă a faptului de *a fi* al Persoanei, care afirmă că aceasta este în Lume. Dar prin faptul de *a fi în Lume, prezența* reprezintă de fapt *permanenta*, întrucât *ești în Lume* cât timp ești

³ Această afirmație este susținută și de faptele de observație psihopatologică de tipul dezorientării temporo spațiale din cursul episoadelor confuzionale, stările oneiroide, stările crepusculare, extazul pitiatic, beția patologică, intoxicațiile cu droguri psiedelice etc.

⁴ Este de notat faptul că *acum* are un sens precis ca durată timp, desemnând întotdeauna *prezentul*, pe când *atunci* nu are un sens precis ca situate în timp, el putând desemna atât faptele care s-au petrecut atunci (în trecut), precum și faptele care se vor petrece atunci (în viitor). *Acum* este cuprins între ceea ce a fost atunci și ceea ce va fi atunci. Rezultă de aici faptul că formele lui *atunci* sunt variante temporale ale lui *acum*.

prezent. Permanența prezenței este un *continuum* între *ceea ce a fost* (trecutul) și *ceea ce va fi* (viitorul). Rezultă de aici faptul că *ceea ce* numim *etape temporale* nu sunt altceva decât *momentele* (succesive ale) *prezenței*: Trupul carnal ca *prezență obiectivă* în Lume. Trupul carnal este o *prezență permanentă* în Lume. El *intră în Lume* prin naștere și *iese din Lume* prin moarte. Între aceste două momente el este, în mod permanent, o *prezență* în Lume, deși formele acestei prezențe se schimbă continuu, iar aceste *schimbări* (cronologice) *formale*, în desfășurarea lor, vor constitui *etapele temporale* (de vârstă) *ale Trupului carnal*.

Momentul esențial al duratei este dat de *sentimentul propriei sale prezențe* pe care Persoana o trăiește ca o stare de permanență, prin intermediul Trupului său carnal. Dar acest *acum* este corelat cu faptul de a ocupa un loc în spațiu, respectiv cu *aici*. Rezultă, în mod clar că *aici*, ca localizare spațială, este complimentar cu *acum*, ca moment temporal. De aici și faptul care ne arată că *prezența* reprezintă condiția fundamentală a oricărei existențe de *a fi aici și acum*. Fiind simultaneitatea temporo-spațială, *prezența* este determinarea trupul carnal în spațiu și timp. Succesiunea este, în cazul acesta, un act de desfășurare care presupune în mod necesar deplasarea Trupului în spațiul Lumii posibile, deplasare care presupune trecerea de la un moment la altul, sau așa cum spuneam mai sus, o *succesiune de prezențe, respectiv o permanență*.

Este de reținut faptul pe care-l considerăm esențial în această ordine a succesiunii și anume că permanență este o *prezență repetitivă*. Această prezență repetitivă a Trupului carnal este reprezentată și trăită în planul conștiinței Sinelui, ca o desfășurare continuă între *acum și atunci*, altfel spus, ca o *prezență în mișcare*.

Certitudinea întinderii este dată de raportarea Trupului carnal la realitatea Lumii și la *mișcarea / deplasarea* acestuia în interiorul ei. Certitudinea duratei este dată de evocarea momentelor succesive ale prezenței Trupului carnal în realitatea Lumii. Această durată este cuprinsă între *ceea ce*, în mod evident, este *acum*; *ceea ce* în

mod cert a fost *atunci* și între ipoteticul cum va fi *atunci*, mai târziu. Altfel spus prezentul *acum* se află cuprins între trecutul *atunci* și viitorul *atunci*. Putem afirma că prezentul *acum* este atât sursa lui *atunci*, care a fost, cât și sursa celui care va fi *atunci*. Altfel spus atât *trecutul* cât și *viitorul* sunt ipostazele duratei (timpului) *prezentului*.

Determinarea întinderii depinde de situarea și mișcarea Trupului carnal, pe când determinarea duratei depinde de evocarea mnezică a faptului de *a fi prezent succesiv în Lume* a Trupului carnal. Rezultă de aici faptul că atât *întinderea spațială* cât și *durata temporală* sunt construcții ale Intellectului cunoscător care exprimă trăirile Trupului carnal ca fapt de *a fi*, în sfera propriei sale conștiințe.

Considerând în consecință faptul că atât *întinderea* cât și *durata* sunt rezultatul unor *experiențe corporale* ale Trupului Persoanei în raport cu Realitatea Lumii posibile, trebuie să acceptăm că ele sunt inseparabile. Această inseparabilitate a *întinderii* și a *duratei*, ne dezvăluie faptul că ele nu pot fi nici înțelese și nici explicate separat una de cealaltă. Din acest motiv, întrucât se condiționează și se subînțeleg reciproc, *întinderea* și *durata* sunt complementare⁵.

Facem această afirmație întrucât dacă am presupune prin absurd că trupul carnal persoanei s ar afla situat într o Realitate/ Lume vidă⁶ nu ar putea exista *întindere*; după cum în mod egal, în absența *întinderii* nu ar putea fi posibil de conceput o desfășurare a unei durate. Numai într o Realitate *alină*, în care Persoana nu este singură, se poate vorbi despre *întindere* și *durată*.

⁵ Vezi despre *principiul complementarității* C. Enăchescu, *Da și Nu*, idem, *Fenomenologia Nebuniei*.

⁶ Aici termenul de *vid* este luat cu sensul de ceva lipsit de *limite*, întrucât fiind *gol de conținut*, Trupul carnal nu mai are la cine și la ce să se mai raporteze, rămânând *singur*. Această *singurătate exterioară* anulează atât *întinderea* cât și *durata*, ducând la o stare de angoasă prin pierderea concomitent a propriilor sale repere.

Mergând mai departe cu analiza noastră, vom putea afirma că atât întinderea cât și durata, fiind posibilități date de raportul *Trupul carnal / Lume*, rezultă că *Infinitul* (întinderii) și *eternul* (duratei) sunt construcții ale intelectului speculativ care încearcă să deplaseze (raportat la dimensiunile propriului său Trup carnal) dincolo de *limitele* lor, întinderea și durata Lumii posibile, proiectând-o într-o *trans-mundanitate* facticială.

Din cele de mai sus se poate desprinde faptul că atât Realitatea Lumii, cât și cea a Persoanei umane, sunt rezultatul experiențelor Trupului carnal. Cunoașterea Lumii și cunoașterea de sine, ca operații ale Intelectului cunoscător, devine posibilă raportând Realitatea Lumii la propriul său Trup carnal și în mod invers, raportând Trupul carnal, la realitatea Lumii ca parte componentă a acesteia. În prima situație Trupul *încorporează* Lumea, în cea de a doua situație, Lumea este cea care *încorporează* Trupul.

Raportul *Trup / Lume* presupune o *delimitare* a celor două părți, fapt care reprezintă începutul unei judecăți de ordonare logică. Această ordonare logică va separa părțile tematizându-le, pentru a și fixa ulterior punctul de vedere asupra fiecăreia în parte (analitic) și ulterior asupra ambelor simultan (sintetic). În felul acesta, prin de limitarea cadrului judecății de către intelectul cunoscător devine posibilă cunoașterea și înțelegerea atât a realității Lumii posibile cât și a Trupului carnal.

Realitatea Lumii și Trupul carnal devin posibile înțelegerii și sunt acceptate ca explicare, având prin aceasta valoare de adevăr, numai în măsura în care ele pot fi cuprinse clar în sfera Intelectului cunoscător. Faptul de *a fi inteligibil* este dat de fixarea în interiorul unor *de limitări*. Aceste *de limitări* nu *separă*, ci ele reunesc, în interiorul aceluiași *cadru inteligibil*, sau *sferă* (de înțelegere) *logică*, *părțile* făcând în felul acesta posibilă înțelegerea logico rațională a raporturilor dintre ele.

Rezultă, din cele de mai sus faptul, că și trupul carnal al Persoanei umane se constituie ca un *obiect de reprezentare* prin

Cuprins

Prefață	7
Cuvânt înainte	9
I. Realitatea Lumii și Trupul carnal	13
II. Imaginarul și Trupul carnal	23
III. Obiect și metodologie	29
1. Abordarea metodologică a Trupului carnal considerat ca obiect al Psihologiei. 2. Fundamentarea unei Fenomenologii a trupului	
IV. Organizarea trupului	41
3. Constituirea Trupului carnal 4. Substanțialitatea Trupului carnal (Carnalitate, Umbră, Memorie); 5. Semnificația și valoarea; Trupului 6. Tipurile valorice ale Trupului 7. Limbajul Trupului 8. Raporturile Trupului (Coprezența, Intimitatea, Comuniunea) 9. Trupul vizibil și invizibil (Real și Fantasmatic) 10. Trupul carnal și Subiectul sufletesc	
V. Existența Trupului	89
11. Normalitatea și Alteralitatea Trupului (Trupul sănătos și cel bolnav) 12. Tehnicile corporale 13. Trupul carnal și imaginile Persoanei (Semiotica imagologică a carnalității) 14. Trup și temporalitate 15. Trupul ca Destin (Ființa paralelă între determinism și finalitate) 16. Prefacerile corporale 17. Trans-carnalitatea ca transcendență (Celălalt Trup) 18. Terapeutică Trupului carnal	
VI. Axiologia Trupului	146
19. De la Obiect la Ființă (Dimensiunea morală a Trupului carnal) 20. Habeas corpus 21. Trupul carnal între sacru și profan 22. Complementaritatea axiologică a Persoanei	

VII. Moartea Trupului	167
23. Ipostazele și prefacerile cronologice ale Trupului (Vârstele carnalității)	
24. Memento mori (Moartea ca așteptare)	
25. Semnificația morții Trupului	
26. Cadavrul (Putrefacție și Conservare)	
27. Viața de după moarte (Perspectiva eschatologică)	

Printed and bound in Romania

by **punct**